

БҮРЯТ УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соедэй орган

№ 267 (9714)

1961 оной ноябрийн 6, понедельник

Сэн 2 мүнгэн

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ПРОГРАММА*)

колхозуудай экономическа талаараа дэбжээн колхозууд доторхи харилсаануудыг нарийжуу-нарийжуулах ябадалда туһалха; үйлдбэрийн хажуу хувиин дэбжүүлэх; нормо тогтоохо, эмхидхэх ба ажалай түлөөнэ тогтоохо хэрэг-үрэнэй предпринятиудай хэмжээнэ, тэдэнэ дэбжэдэг формонуудта ойро болгохо, нара бүри-и түлгэдэх ажалай түлөөнэ даа саашадаа нийтин хангалгы (нийтин эдэ хоол, хүүгэдэй ба яслинууд, ажаһуудалыг хангах эмхи зур-д гэхэ мэтыг) үргэнөөр хүгжөөх.

колхозуудай нийтин ажахы хүгжэлтынгөө тусхай-тада хүрэхлөөрөө, хамаг колхозинуудайнгаа хүмүүдыг өөрингөө доторой арга боломжонууд-д хүсэд хангах аргатай боложо шадаха байна. үндэһөөр хувиин хамнабарин ажахы эконо-мическа талаараа дам саашадаа хэрэгтэ болхо бай-х колхозинуудай хувиин хамнабарин ажахыг кол-д хамтын ажахын бүримүн, болжон шадаха олоор, ашаг багатай ажахыг гэр тойрон бариха ажай хэрэгтэ колхозинууд өөһэдөө мэдэрхэдэ, ажахынаа тэдэнэр найн дураараа арсаха байна.

үйлдбэрилгын хүснүүдэй ургахалаар, колхозууд-д ороондохой үйлдбэрийн холбоо барисаан улам-д хэж, ажахын хамтадал тус тус колхозуудай хүснүүдэй үлүү гараха байна. Колхозууд хоол-ын элдэб предпринятиудыг, культурно-ажай-материалуудыг зургаануудыг хамтаараа бариха хэр-гээ, гүрэнэй-колхозно электростанцинуудыг, ажахын продуктуудыг эхин түрүүлэн буй-д, хадагалха болон зөөхө предпринтинуудыг, барилгануудыг, түхээрлэгнүүдыг бүтээх, ба-материалуудыг үйлдбэрилх гэхэ мэтэ-риятинуудыг байгуулах хэрэгтэ дэмжэхэ шуа-хыг хэмжээгээр байлгал улам эхэ болохо бүри кол-хозууд арай хэрэгтэ предпринтинуудыг культурно-ажайнуудай эмхи зургаануудыг, хат-хургуунуудыг, клубуудыг, болон ажа-маралтын гэрнүүдыг байгуулах улам бүри-и баадалсадаг болохо. Найн дураанай үндэһөөр, экономическа шуала хэрэгтэй арга боло-нуудай бии байһан дээрэнэ бэлүүлэгдэнэ бүхы зүйлнүүд колхозно-кооперативна зөөринэ-и шаашадаа бүгдэ арай шэнжэтэй болгохо

колхозууд хүгжэлтын айхабтар эхэ зам гараха бо- үйлдбэрэ таһалгаряагүйгөөр эхэ болгохо, шини шарыг найжаруулах, ажалынгаа бү-е тон түргэнөөр ургуулах, продуктын өөринэ-и долоодо хмндаруулах, үйлдбэрийн ашаг урыг-хүүлхэ зэргэтэй. Тинхын тула колхозуудыг эко-мическа талаараа ашагтай найн тусхай мэрэгжэл-лэхэ хэрэгтэй. Гороудуудай хүн зоние эдэ-р хангах ябадалда колхозуудай үүргэ дээшлэ-нөөр орооно тараянай, хлоготой, мяханий, хү-ноной, овощин, бусад продуктуудай меха-низм, эмхидхэл хайтай эрхим фабриканууд-д, үрэнэ хүрэнгын ажахыг, мал ажалай үүлгэ-хыг хэмжээгээр найжаруулах зэргэтэй.

колхозуудай материално-техническэ база үргэд-

хэдэжэ улам найжаруулагдаха, совхозуудтахи ажа-байдалай материална ба культурна эрхэ байдал го-родой байдалайхида ойро болгодохо. Ажахын болон культурно-ажайнуудай асуудалуудыг шиндхэхэ хэр-гэтэ хүдэлмэрилгэдэй ба алба хаагдай коллек-тивүүдэй, нийтин суглаануудай, үйлдбэрийн зүблөө-нүүдэй үүргэ дээшлүүлэгдэж, совхозуудай хүтэлбэ-рийн улам бүри демократическа эхи үндэһэтэй болго-дохо зэргэтэй.

Колхозуудай болон совхозуудай саашадаа хүгжэ-хэлөөрнэ, тэдэнэи хоорондохой үйлдбэрийн холбоо барисаан, тэршэлэн нотагуудтахи промышленна предпринтинуудай тэдэнэи холбоо барисаан улам эхэ болохо байна. Элдэб үйлдбэрийн хамтаараа эмхид-хэхэ хэрэг үргэдхэгдэхэ, энэ хадаа бүхы жэлэй тур-шад хүдэлмэрийн хүсэг, үйлдбэрийн арга болом-жонуудыг бүри жэгдээр гүйсэд ашаглаха арга олго-хо, нийтин ажалай бүтээсэ дээшлүүлхэ, материална болон культурна талаарн хүн зоний ажабайдалыг дэбжөөхэ байна. Экономическа талаараа хэрэгтэй бо-лохолоороо аграрно-промышленна нэгдэлүүд байм-гашаг бии болохо. Тэдэн дотор хүдөө ажахын ба промышленна предпринтинууд ашагтай найнаар хоор-ондоо хамжажа, тусхай мэрэгжэлтэй болгодохо, хүдөө ажахы гээшэ промышленностин талааа өөрингөө продуктыг болбосуулгатай таһаршагүй холбоотой болохо байна.

Колхозууд болон совхозууд доторхи үйлдбэрийн хүгжөөгдэхэ, тэдэн доторхи нийтин харилсаануудай улам нарийжуулан найжаруулагдахалаар, үйлдбэ-рийн ба хубаарилгын коммунист ёноной формонуудта орохо арга боломжо нээжэ үгэхэ улам дээдэ шагада хүдөө ажахы хүгдэгдэхэ болоно. Экономическа эрхэ байдалаараа колхозууд хүдөө ажахы доторхи бүгдэ арай предпринтинуудай адли болохо. Тэдэнэр эр-хим найнаар хүгжээн механизированн ажахынууд болохо байна. Ажалай үндэр бүтээсн ашаар бүхы колхозууд экономическа талаараа түгсэ хүсэтэй бо-лохо, колхозинууд гүйсэд хангагдаһан ажабайдал-тай болохо, тэдэнэи эрилтэнүүд колхозуудай нийтин ажахынаа бүримүн хангагдаха. Тэдэнэр столово-нуудар, пекарни, прачечна, хүүгэдэй яслинууд болон садаар, клубуудар, библиотекунуудээр, стадионууд-ар, хангагдаха. Колхозинуудай ажалай түлбэри-дүгдэ арай предпринтинуудтахи ажалай түлбэри-дэл адли болохо. Тэдэнэр социальн хангалтын бүхы зүйлнүүдээр (пенси, амаралта гэхэ мэтээр) колхозой гү, али гүрэнэй мүнэг зөөринөө хангагдаха.

Дам саашадаа колхозуудай нуурин газарнууд, тос-хонууд найнаар түхээрэгдэнэ байрын гэрнүүдтэй, коммунальна хангалттай, ажаһуудалай предпринти-нуудтай, культурна ба медицинскэ эмхи зургаанууд-тай хүн зоний ажаһуудад хото городской түхэлтэ томо-дохоон тосхонууд болгодохо. Нүүлэй нүүлд куль-турно-ажайнуудалаа хүдөөгүй хүн зон хото горо-дойхидол адли байдалтай болгодохо.

Хото хүдөө хоёрой хоорондохой социально-экономи-ческэ ба культурно-ажайнуудай илгануудыг усаал-халга коммунизм байгуулгын гайхамшаг эхэ үрэ-дүнгүүдэй нэгэнийн мүн болохо.

да абтадаг продукцин шарай показательнуудай үүргыг дээшлүүлхэ.

Коммунизм байгуулалта болбол арай ажахыг гү-рэнэй зүгһөө нэгэ центрһээ хүтэлбэрилх хэрэгтэ бэ-хижүүлхэ, нарийжуулан найжаруулах зуураа, хүтэл-бэрилх демократическа үндэһэ нууринуудыг бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ гэнэн эрилтэ табина. Арай ажахын нэгэн бүхэл түсэб дотор ажахын талаар нотагай оргонуудай ба предпринтинуудай бээ да-һан ябадал, тэдэнэи эрхнүүд саашадаа үргэдхэгдэ-жэ, предпринтинуудаа захалха, дорооо ороон түс-сүүд болон дурдхалнууд түсэблэлгэ дотор улам эхэ үүргэ дүүргэдэг болохо байна.

Нэгэ центрһээ түсэбэй ёноор хүтэлбэрилгыг эхэн-хидэ ямар юмэндэ зориулаха гэхэдэ: дорооо оро-нон дурдхалнуудыг али болохоор хараалда абалсан, арай ажахын түсэбүүдэй шуала шуала показа-тельнуудыг тодорхойлохо, тэдэнэи дүүргүүлхэ хэрэг-тэ; нотаг нотагуудта табигдаһан түсэбүүдыг хоорон-донь холбохо; научно-техническэ тулалтануудыг бо-лон түрүү дүй дүршэлыг дэлгэрүүлхэ; техникскэ дэ-бжэлтын, капитална домологонуудай, үйлдбэрийн хаана ямар газарта нэрижүүлэн хүгжөөлгын, ажа-лай түлөөнэ, үнэ сэнүүдэй, финансын талаар гү-рэнэй нэгэн адли политика бэлүүлхэ, тоо бүрдхэлэй ба статистикийн нэгэ системэ бэлүүлхэ; СССР-эй ажахын түсэбүүдыг социалист бусад гүрэнүүдэй түсэбүүдтэй зохиолуулах хэрэгтэ зориулагдаха зэр-гэтэй.

Ажахын халбаринуудай тааралдахаяа болон ябадалыг саг соонь зайсуулжа, экономическа хүгжэл-тын тогтууртай үндэр темпын шуала хүхэсэл мүн байгаа ажахын бүрин хүрэхэ нөөснүүдыг хангажа, предпринтинуудай хүдэлмэрийн таһалдуулангүйгөөр ябуулан, арай ажаа байдалыг таһалгаряагүйгөөр найжаруулан, арай ажахын хүгжэлтэ дотор тааруу-тэгш байха гуримыг наринаар сахиха шула.

Арай ажахын хэмжээнэй ургалта, наукин болон техникын хурдан түргэн хүгжэлтэ түсэблэлгэ, тоо бүрдхэл ба статистикий найжаруулах гэнэн эрилтэ табина. Научно-техническэ ба экономическа талаа-раа найнаар үндэһэлэгдэнэ түсэбүүд улаан саг тоо байха болоно. Тинхэ зуура, эдэ түсэбүүдэй бэлүүл-лэгдэхэ зуура, мүн эдээнэ саг соогоо зааһар, тодорхойлоло оруулагдаха байха болоно. Жэлэй ба холын хараата түсэбүүдэй хоорондоо нягта хол-боотой байха зуура, түсэблэлгэ таһалгаряагүйгөөр бэлүүлэгдэжэ байха, мүнэг зөөрөө, материалын-техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангагдаха зэргэтэй.

Журам хэлбэришгүй хатуугаар сахиха, үдэр бү-рийн хиналта хэхэ, ажахын байдалда нотаг нотагай, өөрин захиргаанай тала хараха баримтануудыг эрид-үгы хэхэ гээшэ коммунизм амжалттайгаар байгуул-гын шуала нүхсэл мүн болоно.

Ажахыг эрхилгэдэ нотагай оргонуудай үүргыг ба харюусалгыг саашадаашы дээшлүүлхэ, ажахыг эрхилхэ нитэ союзна оргонуудай зарим уяланууд-ыг — республиканска оргонуудта, республиканска оргонуудайхине — областной, областной оргонуудай-хине — районной оргонуудта саашадаа дамжуулан үгэхэ шула. Арай ажахын соведүүдэй ажал-ябуулгыг найжаруулах шула. Промышленности ба барилгыг эрхилхэ энэ формо үйлдбэрилгын хүсэ-нүүдэй хүгжэлтын мүнөө үсн хэмжээнэ эгээл таа-тай, таарамжатай байна. Экономическа захиргаанай районууд доторхи совнархозуудай хүдэлмэрийн на-рижуулан найжаруулагдахатай хамта, мүн Урал, Вол-га шадарай район, Сибирь, Закавказье, Прибалтика, Дунда Ази гэхэ мэтэ экономическа томо томо райо-нуудай ажахыг түсэбэй ёноор үргэлжлэдэн хүгжөөхэ хэрэгтэ найжаруулах зорилгоор экономическа ор-гонуудай ажал-ябуулгата саашадаа улам барисаа хол-боотойгоор эрхилгэдэхэ болоно.

Доторой нөөснүүдыг элсүүлхэ, капитална домо-логонуудыг, үйлдбэрийн фондуудыг, финансова мүнэг зөөринэ эгээл аша үрэтэйгөөр ашаглаха зори-гоор гүрэнэй түсэбтэ даалгабаринуудай үндэһөөр предпринтинуудай эдбхи үүсхэлээ дээшлүүлхэ, үдэр бүрингөө ажалыг өөһдөн хүсөөр тэдэнээ шүүд түргэнөөр бүтээгдэг болгохо шула. Түрүү техникэ нэбтэрүүлхэ, үйлдбэрийн хүснүүдыг эгээл дүүрэнэр ашаглаха хэрэгтэ предпринтинуудай үүргэ эрмэлзэлыг нилээд дээшлүүлхэ шула.

Предпринтинуудыг, колхозуудыг сэхэ хүтэлбэри-лгэ, үйлдбэрийн эмхидхэхэ, тэрэнэй хүтэлбэрийн ябуулжа байдаг кадрнуудыг шэлэн дэбжүүлхэ, хү-мүүжүүлхэ гээшэ ажахын хүтэлбэридэ шиндхыг удхашанартай. Материальна баялгуудай байгуу-лагдадаг оршом болбол обществен ажабайдалай эгээл шула оршом мүн болоно. Тинмэлээ үйлдбэ-рийн предпринтинуудта хүтэлбэрилх хүдэлмэридэ эрхим найн кадрнууд эльгэгдэхэ зэргэтэй.

Ажахын түсэбүүдыг тодорхойлон бэлүүлхэ, хүдэл-мэришдэй ба алба хаагдай ажадал хабаатай асуудалуудыг шиндхэхэ, ажахыг хүтэлбэрилх ба предпринтинуудыг эрхилхэ оргонуудыг байгуулах хэрэгтэ центртэше, мүн нотаг нотагуудташы проф-фессиональна союзуудтай сэхэ, эгээл эдбхитэй ха-баадалга улам бүри үргэдхэгдэхэ зэргэтэй. Пред-принтинуудай ажал-ябуулгын асуудалуудыг шинд-хэлгэдэ хүдэлмэришдэй болон алба хаагдай кот-лективүүдэй үүргэ дээшлүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Коммунизм байгуулгын үдэ ажахын хүтэлбэри болбол үйлдбэрийн үндэр показателнуудыг туйла-материальна болон моральна урмалалгада тү-шлэгдэхэ. Ажал бүтээхэ материална ба моральна урмалалгыг зүбөөр тааруулан хэрэгтэ гээшэ ко-мунизмын түлөө тэмсэлэй зохён байгуулах туйлай эхэ хүсн мүн. Коммунизм тээшэ дабшаха бүри ажал бүтээхэ моральна урмалалга, туйлагдаһан үрэ дүн-гүдэ олонийн зүгһөө сэгнэнэ сэгнэлтын, бүгдэ арай хэрэгтэй түлөө хүн бүхэнэй харюусалгыг дээшлүүлгын удхашанар улам эхэ болохо. Түсэб-лэлгын бүхы системэ, мүн центральна ба нотагай организацинуудай, предпринтинуудай, колхозуудай

II. Арад зоной энхэ байдалыг найжаруулхын тула партиин дүүргэхэ зорилгонууд

Совет арад алишы талаараа хүжэнги, түгсэ хүсэ-тэй экономико баатарлиг ажаалаара байгуулаа. Бүхы хүн зоний: хүдэлмэришд, тарашад, интеллиген-ции: ажаа байдалыг түргэнөөр найжаруулах али бүхы арга боломжо мүнөө бин. Капитализмын ямар-шыг оройонхидо орходоо эгээл эрхим найн байдал Советскэ Союзда бин болгохо гэнэн бүхэдэлхэйн-түү-хэтэ зорилго КПСС табина.

Энэ зорилго нимэ аргаар дүүргэгдэхэ байна гээл: а) ажалшадтай хэнэн ажалай хэмжээ, шарай зэр-гээр үгтэдэг хувиин түлбэрийн дээшлүүлхэтээ хамта ронично сэнгүүдыг доошлуулах, хүн зонхоо абтадаг алба налогыг боюулах; б) хэнэн ажалайн хэмжээн болон шарнаа дүлдүүдүүлгынгөөр, ондоогоор хэл-хэдэ, түлөөнэгүйгөөр обществен гэшүүдэй эрилтэ хэрэгтэ хангах зорилготой нийтин фондуудыг үргэдхэхэ (нуралсал, эмнэлгэ, пенсисно тэдхэм-гэ, хүйбүүдэй эмхи зургаануудта хүүгэдэй байлгал-га, түлөөнэгүй коммунальна хангалгада оролго гэхэ мэтэ).

Хүн зоний бодото олзо дохотой нэмэхэдэнэ, эд товарнууд бүри түргэнөөр элбэгжэхэ, элдэб хангам-жанууд найжаруулагдаха, гэр байранууд, культурно-ажайнуудай барилганууд улам олоор бодоогдохо байна.

Хүжэнги капиталыс ороонуудай хүн зонтой дунда жэшээгээр адли олзо дохотой байгааһыг наа, совет хүнүүд тэндэхи ажалшадта орходоо үлүү найнаар хангагдаха. Юундэб гэхэдэ Советскэ Союзай нацио-нальна доход обществен бүхы сэнгүүдэй аша туһада үнэи зүбөөр хубаагдадаг, мүн буржуазна гүрэнүүдтэ олон миллион ажалшадыг дээрмэдэн, айхабтар эхэ баялгыг үбэршэлэн үрнжэ байдаг мүлжгэшэ хубал-за ангиунд Советскэ Союзда үгы бишу.

Коммунизм байгуулах хэрэг хүн зоние материалын талаарн урмашуулах гол ёнонд түшгэлхэ юм гэжэ Лениний хэлэлтэ зааһаринэ партин хүтэлбэри болгоно. Хэнэн ажалайн зэргээр түлгэдэг гурим өрхэ хорин жэлэй туршад ажалшадтай эдэл хэрэгсэлэй,

СССР-эй Министруудай Соедэй дэргэдэхэ литература болон искусствын талаар Лениний шангуудыг олгохо комитеттэ

СССР-эй Министруудай Соедэй дэргэдэхэ литература болон ис-куствын талаар Лениний шангуудыг олгохо комитет 1962 оной Ла-ниний шангуудта хүртэхэ гэнэн зохёолуудыг энэ оной декабрийн 1 хүрэтэр тухаан абаха юм гэжэ мэдээснэ. Энэ болзорой хүлүүлэ оро-нон бүхы зохёолууд 1963 оной Лениний шангуудта хүртэхөөр табиг-дан зохёолуудтай хамта харагдаха байна.

Лениний шангуудыг олгохо тухай дурдхалнуудыг, шан абаха го-һэн хүнүүд тухаа материалнуудтай хамта, мүн тэдэнэи бариудлал табиха бүхы асуудалуудыг нимэ адресаар эльгэхэ гээл: Москва И—51, Неглинная ул. 15, Комитет по ленинским премиям в области литературы и искусства при Совете Министров СССР.

хүдэлмэрийн сэгнэхэ сэгнэлтэ болбол түсэбтэ эгээн эхэ даалгабаринуудыг тэдэнэи абхуулах, үйлдбэ-рийн түрүү дүй дүршэлыг эгээл үргэнөөр тарааха хэрэгтэ улам жүдхэмжэтэй болгохо зэргэтэй. Үйлдбэ-рийн тоогой ба шарай показателнуудыг дээшлэ-лүүлхэ шэнэ арга боломжонуудыг бэдэрэн олохо хэрэгтэ талаар эдбхи үүсхэл гаргажа, амжалта туйлаһан ябадал илангаяа найшагдаха зэргэтэй. Техническэ нормо тогтоолыг, ажалай түлбэрийн ба шагалай системэ саг үргэлжэ найжаруулах, хүдэлмэрийн хэмжээ ба шарай түхэригөөр хина-ха, тэгшлэхэлгэ гаргахгүй, бүхы дээрэ предприн-тиин хүдэлмэрийн хэмжээ дээшлүүлхэ талаар хү-дэлмэрилгэнэ бүхэнэй эрмэлзэлыг эхэ болгохо ма-териальна урмашуулгын коллективнэ формонууд үр-гэнөөр хэрэгтэ гэхэ зэргэтэй.

Социализмын үдэ хамаатой товар-мүнгэнэй хар-илсаануудай удаа шынжэтэй зохиолуудан, товар-мүнгэнэй харилсаануудыг коммунист байгуулалта дот-тор гүйсэд хэрэгтэ шула. Тинхэ зуура, ажахын тоосоон, мүнгэн сэн, өөрин үнэ, ашаг олзо, худалдаа наймаан, кредит, финанс гэхэ мэтэнгэлтэ экономик-кэ хүгжөөлгын арга нүхсэлнүүдыг хэрэгтэ ябадалтай үүргэ улам эхэ болохо. Бүгдэ арай коммунистиче-скэ түхэтэй нэгэ зөөритэй болоходо, хубаарилгын коммунистическэ системэдэ ороходо товар-мүнгэнэй харилсаанууд экономическа үүргээ гээжэ, хосорхо байна.

Нийтин продуктыг болон национальна олзо дохо-дыг хубаалгада гүрэнэй бюджетэй бэлүүлгэ шула-ла үүргэ коммунизмын үргэн далайсаттайгаар бай-гуулжа байгаа бүхы үдэ зааһараа үлэхэ байна. Мүнгэнэй-кредитнэ системэ саашадаа бэхжэхэ, со-ветскэ валютта улам батажаха, түхэригэй гүйсн хү-сэн улам ургажа, уласхоорондын оршондо тэрэнэй үүргэ улам бүри бэхжэхэ.

Ажахын тоосоо бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ, ал-малтын гурим наринаар сахиха, гээлгэ хоролгонуудыг хороохо, үйлдбэрийн өөринэ үнэ хмндаруулжа, тэрэнэй ашаг урыг бүри эхэ болгохо шула. Комму-нист байгуулалтын зорилгонуудтай, техникын дэбжэл-тэтэй, үйлдбэрийн ба хэрэгтэ урмашуулгын арга, үйлдбэрийн гаршануудай бага болоһонтой зохиолуудан үнэ сэнгүүдэй системэ саг үргэлжэ найжаруулах хэрэгтэй. Үнэ сэнгүүд гээшэ ажалай нийтин гар-гашануудыг улам бүри тодорхойлохо, үйлдбэрийн ба-эд товарай эрьсын гаршануудыг тээрхүүлхэ, таа-тай зохидоор ажаллажа байһан предпринти бүхэндэ элитэ ашаг олзо үгэхэ зэргэтэй. Ажалай бүтээсн ургуулагдаһанай, продукцин өөринэ үнэ хмндаруулһанай ёноор экономическа талаараа үндэһэлэг-дэнэ үнэ сэнгүүдыг саг үргэлжэ хмндаруулах гээшэ коммунизм байгуулгын үдэхэ үнэ сэнгүүдэй полити-кийн гол шула нэгэлтэ мүн.

Советскэ общество арай туйлай эхэ фондууд-тай, харин саашадаа эдэ фондууд бүри эхэ болохо. Тинмэлээ национальна баялгыг сахиха, тэрэнийн зүбөөр ашаглаха хэрэгтэ бүрдхэлтэй ба хиналтын үүргэ улам эхэ болохо. Хмндаруулах хэхэ, арадта ха-баатай түхэриг бүхэнэи аша үрэтэйгөөр хэрэгтэ, мүнэг зөөринэ шадамараар ашаглаха, түсэбэй ёноор хүтэлбэрилх хэрэгтэ, ажахыг эрхилхэ арга мето-дүүдыг хэлбэришгүйгөөр найжаруулах, эмхидхэхэ ушар ёно мэдэхэ талаар жаг заршам найжаруулах, арад зоний эдбхи хэншэлыг хүгжөөхэ хэрэг комму-низм тээшэ советскэ обществен дабшаттыг түргэдхэ-хэ хүсн түгсэ энэ үндэһэн боложо үгэхэ.

соёлтой хэрэгтэ хангах гол эшэ үндэһэн байһа-раа үлэхэ.

Тинхэтэй хамта эхэ ба бага олзо дохотой хоор-ондохой илгань шууд бага болохо ёһотой. Түгсэ мэрэгжэлгүй байһан хүдэлмэришд болон алба хаагшад улам олоороо мэрэгжэлтэй болохо, тинхэтэ онол шадабарин ба ажалтай бүтээхэ хоёрой хэмжээнэй хоорондоо илгаа багатай болоходо, түлбэрийн хэм-жээнэлхи илган удаа дараалан бага болохо юм. Бүхы хүн зоний ажаа байдалай найжаруулагдаха, бага хэмжээнэй олзо доход эхэ хэмжээнэй олзо до-ходто ойртохо, мүн тарашад болон хүдэлмэриш-дэй, бага түлөөнэ абтадаг ба эхэ түлөөнэ абтадаг ажа-шадтай, оройондохой, элдэб нотагуудай хүн зоний олзо дохотой хоорондохой илган удаа дараалан бага бол-годохо байна.

Мүн тинхэтэй хамта, коммунизм тээшэ дабшаха бү-римнай хүн зоний хувиин хэрэгтэ хэрэгтэ зорилгаладаг нийтин фондууд улам эхээр хангагда-даг болохо. Хувиин хэрэгтэ хэхэ хадаа хэнэн ажалай зэргээр үгтэдэг хувиин түлбэрийн дээшлүүлхэтээ үлүү түргэнөөр эхэ болохо юм. Хэнэн ажалайн зэр-гээр хубаарилха гэнэн гол ёһотой бүхы аргаа бара-хадан, ондоогоор хэлбэл, элдэб хэрэгтэ хэрэгтэ, соёл культурыншэ зүйлнүүдэй элбэг дэлбэг болохо, ажал хүдэлмэри обществен бүхы гэшүүдэй амин шу-ла түрүүшын эрилтэ хэрэгтэ болоходо лэ, коммунист ёноор хубаарилха хэрэгтэ орохо ябадал тү-гсэхгэдэхэ.

а) БҮХЫ ХҮН ЗОНОЙ ОЛЗО ДОХОДОЙНЬ ХЭРЭГЛЭЖЫН ХЭМЖЭЭ ДЭЭДЭ ЗЭРГЭДЭ ХҮРГЭХЭ, ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ХҮГЖЭЛТЭ

СССР-эй национальна дохотой хэмжээн ойрын 10 жэлэй туршад хоёр хахад дахин шахуу нэмэхэ, ха-рин 20 жэлэй туршад, тухайлаха, таба дахин дээ-шлэхэ юм. Хүн бүхэндэ хүртэсн талаарн абадал,

(Үргэлжэлхын 2-дoхи нoюрта)

манай газтын ноябрийн 3, 4-нэй номеруудта.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиянын Программ

(Үргэлжлэл. Эхинийн 1-дэх нүүрт)

Бодото олоо дохдоо 20 жэлэй туршада гурба хахад дахиннаа үлүү ехэ болохо. Тинхэтэй хамта бүри түрүүшын арбан жэлэй туршада бүхы хүдэлмэриншэд, алба хаагшдай бодото олоо дохдоын (нигнтын фонд-нуудыс хараадаа абаад байхада), хүдэлмэри хэдэг хүн бүхэн дээрэ дунда жэшээгээр абабал, хоёр дахин шахуу ехэ болохо, харин бага түлөөнэ абадаг хүдэлмэриншэд, алба хаагшдай олоо дохдоын, тухайлхада, гурба дахин ехэ болохо юм. Тинмэ болохоолоороо, бүри түрүүшын арбан жэлэй эсэс багаар орон доторнай бага түлөөнэ абадаг хүдэлмэриншэд, алба хаагшад үгы болохо.

Колхозингуудай ажалдай бүтээсн үлэмжэ түргэнөөр дээшлэнэй үндэһөөр тэдэнэй бодото олоо дохдоын хүдэлмэриншэдэй олоо дохдоото орходоо дунда жэшээгээр түргэн дээшлэхэ, тингээд хүдэлмэри хэдэг хүн бүхэн дээрэ абабал, ойрын арбан жэлэй туршада хоёр дахиннаа үлүүгээр, харин 20 жэлэй туршада дүрбэ дахиннаа үлүүгээр ехэ болохо юм.

Советскэ интеллигенциин олон тоото хубинь болон инженер, техникүүдэй, агроном болон зооветхүүдэлмэрилэгшэдэй, багшанар болон медициншын, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалдай түлөөнөн горьтойгоор дээшлүүлэгдэхэ.

Хүн зоний олоо дохдоой ехэ болохоһоо уламжалан, **арад зоний хэрэглэмжын нигтэ хэмжээн түргэнөөр дээшлэхэ юм.** Бүхы хүн зоний эрхим шанартай, элдэб янзын эдээ хоолоор хэрэгтэй соогоо хангагдаха арга боломжотой болохо. Ойрын сагта арад зоний хэрэглэмжэднэ мал ажалдай продуктууд (мясан, өөх, тоһон, сагаан эдээн), үрэ жэмс болон эрхим сортын овошнууд нилээд ехэ болохо юм. Үргэн хэрэглэмжын эрхим шанартай эд тоовараар бүхы хүн зоний хэрэгтэй соогоо хангагдадаг болохо, тухайлбал, гэрэй шанартай, гоё хайхан гутал, хубсааһар, совет хүнийлэй нуудал байдалыс найжаруулан шэмэглэдэг юмнууд дээр — мүнөө үеын зохид тааруу мебелиер, гэрэй байдалда хэрэглэгдэдэг найжаруулагдан элдэб зүйлнүүдээр, болбосон культурина байдалдай элдэб янзын эд товар гэхэ мэтээр хэрэгтэй соогоо хангагдаха байна. Хүн зоний хэрэглэхэ автомашинууд нилээд олоор гаргагдадаг болохо.

Арадай хэрэглэмжын эд товаруудыс бүтээн гаргаха хэрэг тэдэнине хэрэглэхэ талаар улам ургажа байгаа эрилтыс гүйсэд дүүрэн хангаха, тэрэнэй хубилалттай зохилдохо ёһотой. Хүн зоний элдэб янзын олон эрилтэй тааралдуулан, мүн нотагай, үндэһэ яһатанай, тэрэнэлэн сагай уларилдай эрхэ байдалыс хараада абажа, эд товаруудыс саг соонь бүтээн гаргаха гэснэй хэрэглэмжын зүйлнүүдэс бүтээдэг бүхы халбаринуудай үмэнэ табигдаха уялгатай эрилтэ мүн.

Арад зоний улам ехэ болохо байгаа эрилтэ хэрэглэмжыс хангаха шухала хүхээл болохо **совет худалдаа наймаан** саашаада хүгжөөгдэхэ. Ороной бүхы нутагуудта, һуурын газарнуудта болбосон худалдаа наймаан эмхидхэгдэхэ, хүн зонине хангахада тааруу зохид, түрүү арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ. Худалдаа наймаанай материално-техническэ базаны — магазинууд, складууд, холодильнигууд болон овош хадгалалда газарнууд олоорхо.

Эд хэрэглэгшэдэй коопераци саашаада хүгжөөгдэхэ. Энэ коопераци хадлаа хүдөөдэхи худалдаа наймаа найжаруулаха, хүдөө ажайхн продуктуудай үлүү гаралыс худалдай хэрэг эмхидхэхэ зорилготой. Мүн колхозойныс худалдаа наймаан удхашанараа алдахагүй.

Бүхы хүн зониймнай хэрэглэхэ эдлэл хэрэгсэлэй, соёл культурын зүйлнүүд хоёрдохы арбан жэлдэ элбэг дэлбэгээр бүтээгдэдэг болохо, тини хүн зоний эрилтэ хэрэглэмжын зэргээр хубиларилыс гэлэн коммунис гол ёһыс уялдагдхы үедэ бөөлүүлжэ эхилхын тулада шухала хэрэгтэй материалына эрхэ хүхээл бин болгодохо юм.

б) ГЭР БАЙРЫН АСУУДАЛЫС ШИЙДХЭХЭ, ХУУДАЛ БАЙДАЛЫС НАЙЖАРУУЛАХА

Совет арадай аяна байдалыс найжаруулгын айхатбар хурса асуудал — гэр байрын асуудалыс шийдхэхэ зорилго КИСС табина. Түрүүшын арбан жэлэй туршада орон доторнай гэр байрнууд дутаха болохо. Мүнөөдөө багай байрда олоороо байдаг гү, али муу байртай бүлэнэр шэнэ байра абаха. Хоёрдохы арбан жэлэй дүүрэгдэ байхада, бүлэ бүхэн, гэрэ тоодо хая гэрлэнэй хүнүүдыс болбосон түхэлэй квартиратай болохо юм. Тэрэнэ ариг сээрэй, культурина нуудал байдалдай эрилтыс гүйсэд хангаха байха. Тарянадай хуушан түхэлэй гэрнүүд гол түлэб мүнөө үеын шэнэ гэрнүүдээр нолгодохо, үгышыс наа — аргатай байгаа наань — болбосон түхэлтэй болгодожо, шэнэлэн заагдаха. Хоёрдохы арбан жэл соо бүхы эрхэтэдэй байрнай байн бин түлөөнэгүй болгодохо. Бариха, шангалдаха гарза багатай, болбосон түхэлтэй зохид город болон бусад һуурын газарнуудыс, үйлдэбэрин, байрын болон нигнтын байшангуудыс болхоохын тулада городой барилга, архитектура ба түсэблэн тааруулаха хэрэг ехэ удхашанартай болохо. Город болон тосхонуудта үйлдэбэрин газарнууд, байрын гэрнүүд, нигнтын болон соёл культурын эмхи зургаанууд, нуудал байдалдай предпритинууд, транспорт, инженернэ түхээрэлгэ болон энергетикэ зохид найнаар тааруулагдажа баригданан, түхээрэгдэн байха зэргтэй. Эдэ бүгдэ хүн зондо ажаллаха, ажа-хууа, амарха эрхим хайн эрхэ байдал олгохо ёһотой.

Эрхэ үе соо коммунальна барилга хэхэ, бүхы городууд, хүдэлмэриншэдэй тосхонуудыс болбосон түхэлтэй болохо үргэн ехэ программа бөөлүүлэгдэхэ. Тинхын тулада тэдэ город, тосхонуудыс электрификацила, мүн хэрэгтэй соонь газ хэрэглэгдэдг болохо, телефоннуудыс табиха хэрэг түгээсхэй, тэрэнэлэн коммунальна транспортоор, водопроводоор, канализацияр хангаха шухала болохо; город болон бусад һуурын газарнуудта ажаһууа эрхэ байдалыс улам найжаруулхын тулада хэдэн олон хэмжээнүүдэс бөөлүүлэхэ, тэрэ тоодо ургамал модо тариха, уналга эмхидхэхэ, агаар, хурьһэ болон уна бузарлаха ябадтай эрид шаангаар тэмсэхэ хэрэгтэй болохо. Хэмжээгээрэ багашан, мүн дунда зэргэн болбосон түхэлтэй городууд улам олоорхо. Тингэжэ хүн зоний амидаралыс найжаруулан ариудхаха арга хангагдаха.

Коммунальна транспортоар (трамвай, автобус, троллейбус, метропоор) яалга хоёрдохы арбан жэлдэ түлөөнэгүй болохо, харин тэрэнэй эсэс багаар мүн уна, газ хэрэглэгдэ, гэр түлгидэг мэтин коммунальна хангалганууд түлөөнэгүй болохо юм.

в) ХҮДЭЛМЭРИЙН САГЫС ХОРООХО, АЖАЛАЙ ЭРХЭ БАЙДАЛЫС СААШАДАН НАЙЖАРУУЛАХА

Эрхэ 10 жэлэй туршада зургаан часай хүдэлмэрин үдэртэ орохо, тинхэдэс недели соогоо нэгэ амаралтын үдэртэй гү, али 35 часай хүдэлмэрин неделтэй байжа, амаралтын хоёр үдэртэй болохобди. Харин газар доро хэдэг ажалнуудта, хүдэлхэдэ бөөдө хороотой үйлдэбэринүүдтэ табан часай хүдэлмэрин үдэр бин болгохо гү, али 30 часай, табан үдэрэй хүдэлмэрин неделтэ-тогтоогдохо.

Хоёрдохы арбан жэл соо ажалдай бүтээсн дээшлэнтэй зохилдуулан, хүдэлмэрин неделн бүри бага болгодохо юм.

Умар нимнээ Советскэ Союз дэлхэй дээрэ эгээл богонин, тинхэтэй хамта эгээл аша үрэ ехэтэй, мүн эгээл ехэ түлөөнэтэй хүдэлмэрин үдэртэй орон болохо. Ажалнадай сүлөө сагын нилээд ехэ болохо, тэдэнэй культурно-техническэ хэмжээгээр дээшлүүлэхэ шэнэ эрхэ байдал бин болохо байна.

Хүдэлмэрин үдэрэй хороогодохотой хамта ажалшадта жэл бүри үгтэдэг түлөөнэтэ амаралта ута болгодохо. Бүхы хүдэлмэриншэд, алба хаагшдай эгээл өсөөн хоногой амаралтын байнга гурбан неделингээр бага бэшэ болзортой болохо, харин саашаада нэгэ нара хүрэтэр нунаагдаха. Мүн колхозингуудыс байнга түлөөнэтэ амаралта абадаг болохо.

Ажалай эрхэ байдалыс али бүхы хэмжээгээр найжаруулан хүнгэдэхэ гэснэ ард зоний аяна байдалыс найжаруулаха хэрэгтэй шухала зорилгонуудай нэгэннэ мүн. Бүхы предпритинуудаар аюулгүй байдалда ажаллаха техникийн мүнөө үеын хэрэгсэлнүүд нэбээрүүлэгдэхэ, санитарно-гигиенын зохихо эрхэ байдал тогтоогдохо. Тингээд ажал дээрэ гэмтэхэ, ажалнаа болохо үбшлэхэ ябадал үгы болохо юм. Предпритинуудта һүнийн халаанууд удаа дараалан усадхагдаха. Гансал технологинын талаар һүн хүдэлөөгүйдэ аргагүй гү, али хүн зонине һүнийндөө хангадаг предпритинууд түхээрэн сүүдхэ соо ажаллаха.

г) ЗОНОЙ БЭЭЫН ЭЛҮҮРЫС НАЙЖАРУУЛАХА, НАҢЫЕН УТА БОЛГОХО

Бүхы хүн зоний бэсүн элүүрыс хамгаалан, сэг үргэлжэ найжаруулхын тулада оролдогыс гансал социалис гүрэн өөртөө даажа абадаг. Энэ хэрэг социально-экономическэ, медицинскэ хэдэн олон хэмжээ-ябуулгын хүсөөр бөөлүүлэгдэдэг. Элдэб үбшлэнүүдэс һаргылахэ, тэдэнине эрид хороохо зорилготой, мүн олон зоний үбэдэг халдабарита үбшлэнүүдэс усадхаха, хүний наһыс улам ута болохо зорилготой хэмжээнүүд үргэн ехэ программаар бөөлүүлэгдэхэ юм.

Городой, хүдөөгэй зондо али бүхы эрхим зэргын медицинскэ туһаламжа гүйсэд дүүрэнээр үзүүлэгдэдэг болохо. Энэ зорилго дүүргэхын тулада медицинскэ эмхи зургаануудыс, тэрэ тоодо больница, санатори-нуудыс олоор бариха, медициншын бүхы эмхи зургаануудыс мүнөө үеын аппаратураар хангаха, диспансернүүдэй зүгһөө ороной бүхы зонине адалан хаража байха хэрэгтэй болохо. Эхын, мүн үхибүүнэй бэсүн элүүрыс хамгаалдаг эмхи зургаануудыс (нарялалгын гэрнүүд, консультацинууд, үхибүүдэй санатори, больницаууд, ой соо байдаг һургуулинууд г. м.) городто, хүдөөдэ олоор бариха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Мүнөөнхидхэ адыар хүнүүдтэ түлөөнэгүй медицинскэ туһаламжа үзүүлхынгээ хажуугаар, мүн үбшн хүнүүд санаториуудта түлөөнэгүйгөөр ошодог болохо, тэрэнэлэн медикаментүүд түлөөнэгүйгөөр үгтэдэг болохо.

Городоһоо газар тээ амарха арга хүн зондо олгохо зорилгоор амаралтын гэрнүүд, пансионатууд, городой газар тээ байдаг гостиницууд, туристнай ба-зинууд баригдаха байна. Ажалнада эдэ гэрнүүдтэ хымда түлөөнөө амарха аргатай байха, тэрэнэлэн шагналай орондо тэндэ амарха, хүнгээлэттэй бага түлөөнэ үгэхэ гү, али минтээр байдаг болохо.

Бэе махабадлын, ухаан болодоһын тэгнэ найнаар хүгжэһн, хүдэр бэхи залуу үетэние бага балшар наһанһаныс эхилээд хүмүүжүүлэхэ хэрэг — шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ парти тоолоно. Энэ зорилго бөөлүүлхын тулада олон зоний хабаадаг янза бүрийн спорт болон физкультура бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, тэрэ тоодо һургуулинуудта хүгжөөхэ хэрэгтэй. Тэрэнэлэн улам олон зонине, илангаа залуушуулыс физкультурна хүдлөөндэ хабаадуулаха.

д) ГЭР БҮЛҮН ХУУДАЛ БАЙДАЛЫС, ЭХЭНЭРЭЙ БАЙДАЛЫС НАЙЖАРУУЛАХА, ҮХИБҮДЭЙ, АЖАЛАЙ ХҮСЭ АБАХАГҮЙ ХҮНҮҮДЫС ОБЩЕСТВЫН ЗӨӨРЭЙ БАЙЛГАХА ТУХАЙ

Гэр бүлүн байдалда эхэнэрэй тэгнэ бэшэ эрхэтэй байһанай үлэгдэлүүд гүйсэд усадхагдаха ёһотой, зол жаргалтай эхэ байхынгаа хажуугаар олонинтын ажалда, олонинтын ажал-ябуулганд, эрдэм ухаа, искусство эрхилхэ хэрэгтэ эхэнэрүүдэй улам элбхитэй уха-майгаар хабаадалсадаг болохын тулада али бүхы социальна, гэр нуудалай эрхэ байдал бин болгодохо ёһотой. Эхэнэрүүдтэ эршүүлэйхилээ хүгжэнгээд аад, гүйсэд хүрэмэ түлөөнэтэй хүдэлмэри үгтэхэ ёһотой. Нарайлаад байхадаа абадаг амаралтань ута болохо.

Гэр бүлэдөө эхэнэрэй хэдэг ажалыс бага болгохо хүнгэдэхын тулада зохихо эрхэ хүхээл бин болгохо шухала, харин тингээд саашаада гэр бүлүн элдэл, нуудалай хэрэглэмжыс олонинтын зүгһөө хангаха ябадалаар энэ ажалыс нэлгэхэ арга олгохо шухала. Энэ зорилго бөөлүүлхын тула гэр бүлэдэ хэрэглэгдэдэг үнөөр хымда, найжаруулагдан машина, түхээрэлгэ, электроприборууд гэрэй ажалда олоор хэрэглэгдэдэг болохо; гэр бүлүн хэрэглэмжыс хангадаг предпритинууд ойрын жэлнүүдтэ хүсэд хүрэхэ болотороо олоорноулагдаха.

Нигнтын эдээ хоолой газарнуудыс, тэрэ тоодо предпрития, эмхи зургаан болон томо гэрнүүдтэ дэргэлэстоловонуудыс хүн зоний хэрэглэмжэ гүйсэд хангаха болоторыс олоорноулаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой. Столовонуудта зонине эдлүүлэхэ, хоол бариха хэрэг, продукциын шаанарын эрид найжаруулагдаха зэргтэй. Столовын хоол амтаттай, үлгэй байха, гэртэ бэлдэхэһиндэ орходоо бүлэ бүхэндэ үнэгүй болохо үгэхэ ёһотой. Худалдаа наймаанда гардаг эдээ хоолой сүлдэ орходоо нигнтын эдээ хоолой сэн урид, түргэнөөр хымдарха байна. Тингэһнэй ашаар нигнтын эдээ хоол гэр бүлүн байдалда бэлдэхэдэһн эдээ хоолоо 10 — 15 жэлэй туршада булюо байжа, гол һуури эзлэхэ ёһотой.

Хоёрдохы арбан жэлдэ предпрития болон эмхи зургаануудта, мүн ажалдаа байһан колхозингуудта нигнтын эдээ хоол (обедуудыс) түлөөнэгүйгөөр үгэдэг болохо эхилхэбди.

Үхибүүн бүхэнэй балшар бага наһыснэ зол жаргалтай болохо гэснэ коммунистическэ общество байгуулгын эгээл шухала, эгээл хайхан зорилгонуудай нэгэн мүн. Үхибүүдэй эмхи зургаануудай саашаада улам олоорноулагдахадань, улам олон бүлэнэр, харин хоёрдохы арбан жэлдэ бүлэ бүхэн өөрынөө дураар үхибүүд, хүүгэдэ үхибүүдэй эмхи зургаануудта түлөөнэгүйгөөр байлгаха аргатай болохо. Бүри ойрын жэлнүүдтэ һургуулин наһа хүрөөгүй үхибүүдэй эмхи зургаануудыс хүсэд хүрэхөөр болотор олоорноулахын тулада али бүхы хэмжээнүүдэс бөөлүүлэхэ шухала гэжэ парти тоолоно.

Городто, хүдөөдэ нимэ хэмжээнүүд бөөлүүлэгдэхэ гээл: яси, үхибүүдэй сад, плошаданууд, һунаагданан үдэртэй һургуулинууд болон пионерэй лагернүүд хүүгэдэс бултысн түлөөнэгүйгөөр абадаг болохо; интернат-һургуули олоор баригдаха, үхибүүдэ минтээр байлгадаг болохо; бүхы һургуулинуудта түлөөнэгүй халуун завтрагууд үгтэдэг болохо, мүн һургуулины — һунаагданан үдэрнүүд дэлгэржэ, тэндэ

һурагшадта, түлөөнэгүй обед үгтэдэг болохо; һургуулин хубсаһан, һуралсалай ном дэбтэр минтэ болохо.

Үндэр наһатай гү, али инвалид болоод, ажал хэжэ шадхаа болон бүхы эрхэтэдэ гүрэнэй зургаанууд, профсоюзуд, колхозууд национальна дохдой дээшлэхэ тудам хорин жэлэй туршада удаа дараагаар өөрынөө тэдхэмжэд абаха байна. Үбшнэй шалтагаанаар ба ажалдай хүсэ абахаяа болиноной шалтагаанаар үгтэдэг тэдхэмжэ, үгтэлхэнэ үгтэдэг пенсинуудыс колхозингууд абадаг болохо. Үгтэлхэн, мүн инвалид болон дээрэһээ абадаг пенсин хэмжээн дээшлүүлэгдэхэ. Үндэр наһатай, инвалидуудай байха болбосон түхэлтэй интернат-гэрнүүд городто, хүдөөдэ олоор баригдаха юм. Тэдэ гэрнүүдтэ байхыс хүсэһн бүхы хүнүүд тэндэ түлөөнэгүйгөөр һууха.

Арад зоний аяна байдал найжаруулхын тула партинын хараалһан зорилгонуудыс дүүргэнэй ашаар, **Советскэ Союз хэрэглэмжын зэргээр хубаарилха гэһн коммунис гол ёһо бодото дээрэнэ бөөлүүлэхэ хэрэгтэ нилээд ойртохо байна.**

Хорин жэлэй үнгэрөөд байхада, олонинтын хэрэглэхэ фонднуудай дүн хамтань хүн зоний бодото олоо дохдой бүхы дүн хамтын хахадынь шахуу болохо. Энэһнэй ашаар обществын мүнгэ зөөрээр нимэ хэмжээнүүдэс бөөлүүлэхэ арга олдохо:

— үхибүүдэс хүүгэдэй эмхи зургаануудта, интернат-һургуулинуудта түлөөнэгүйгөөр байлгах (түрэлхидэй тингэхээс хүсөө наань);

— ажалдай хүсэ абахаяа болинон хүнүүдэс зөөри хонголой талаар тэдхэхэ;

— бүхы һургуулинуудта түлөөнэгүйгөөр һургах; — бүхы эрхэтэдэс түлөөнэгүйгөөр аргалха, санаторио үбшнэтэние түлөөнэгүйгөөр байлгах, медикаментүүдэс минтэ болохо;

— квартирануудта түлөөнэгүйгөөр байха, саашаа коммунальна хангалгануудай түлөө түлэхээс болохо;

— коммунальна транспортоор түлөөнэгүйгөөр ябаха;

— гэр бүлыс хангадаг зарим зүйлнүүдэс түлөөнэгүйгөөр хэрэглэхэ;

III. Гүрэнэй байгуулгын талаар, социалистическэ демократиие саашада хүгжөөхэ талаар партинын дүүргэхэ зорилгонууд

Социалистическэ революцияһа мүнэлэн гараһан пролетариадай диктатура СССР-тэ социализм илалта хангаад, бүхэдэлхэйн-түүхэтэ үүргэ дүүргэ. Гэхэтэй хамта, социализм байгуулаха үедэ энэ диктатура өөрөө хубилаа. Мүлжэгһн ангинуудай усадхадан ушарһаа тэдэнэй эсэргүүсэлтыс дараха үүргэһн үгы болон наһалан байна. Социалис гүрэнэй гол үүргнүүд — ажахын-эмхидхэлэй ба культурно-хүмүүжүүлгын үүргнүүд бүхы хэмжээгээр саашаада хүгжөөгдөө. Социалис гүрэн хүгжээлхынгөө шэнэ үедэ ороо. Социалистическэ обществын ажалнадай бүгдэ арадай эмхинь болохо гүрэнэй хүгжэхэ үе эхилэ. Пролетариадай демократи улам ехээр бүгдэ арадай социалистическэ демократи боложо захлааһн.

Хүдэлмэришэн анги өөрынөө засагые мүнхэжэрүүлэхэ гэһн зорилго урдаа табидаггүй түүхэдэ ушарһан гансал анги юм.

Социализм гүйсэд дүүрэнээр, эсэслэн илаха — коммунизмын нэгдэхын шатын илаха ябадал, мүн үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулаха хэрэгтэ обществые шэлжүүлэн оруулаха ябадал хангаад, пролетариадай диктатура хадаа өөрынөө түүхэтэ үг зорилгыс дүүргэ, дотоонин хүгжэлтын зорилгонуудай талаар абабал, СССР дотор шухала хэрэгтэй бэшэ болоо. Пролетариадай диктатурын гүрэн боложо мүнэлэн гүрэннай мүнөөнэй, шэнэ шатада бүгдэ арадай гүрэн, бүхы арадай аша туйһыс, хүсэл зоригыс хангаһа зургаан болоо. Хүдэлмэришэн анги совет обществын эгээл түрүү, эмхидмэл хүсн байһан туладаа, мүн үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулаха үедэһыс хүтэлбэрлхы үүргэ дүүргэнээр. Коммунизмын байгуулагдахад, ангиноудай үгы болохоһон, хүдэлмэришэн анги обществые хүтэлбэрлхыс үүргээ дүүргэжэ түгээсхэ юм.

Хүдэлмэришэн ангины диктатурань гүрэнэй үгы болохоһоо урид хэрэгэс болохо гэжэ парти тоолоно. Бүгдэ арадай эмхи болон гүрэннай коммунизмын гүйсэд дүүрэн илатар байха юм. Арад зонийгоо хүсэл зоригыс бөөлүүлэн, гүрэннай коммунизмын мате-

1. Советүүд ба гүрэнэй хүтэлбэрийн демократическэ гол ёһонуудыс хүгжөөлгэ

Коммунизм байгуулаха үедэ Советүүдэй үүргэһн улам дээшлэхэ юм. Эдэ Советүүд али бүгдэс багтааһа арадай эмхи, арадай нэгдэлтэй бөөлэл мүн юм. Гүрэнэй болон олонинтын эмхидхэлэй шэнжэнүүдэс багтааһан Советүүд саашаада улам ехээр олонинтын эмхидхэл болохо байхтай. Тэдэнэй ажал-ябуулгандан ард зон олоороо сэхэ хабаадалаг.

Арадай түлөөлгын түхэл янзануудыс улам найжаруулаха, совет һуугуулын гүримай демократическэ гол ёһыс хүгжөөхэ шухала гэжэ парти тоолоно.

Советүүдтэ депутат болохо кандидатуудыс дэбжүүлэхэдэ, эгээл эрхимүүдэһн, зоний дунда хүндэтэй хүнүүдэһн һунгахын тулада кандидатуудай өөрыншэ, мүн ажал хэрэгтэйһын шаанарыс суглаанууд дээрэ, хэлбэлдэ тон үргэнээр, бүхы талаарны зүбшэн хэлсүүлэхэ хэрэгтэй.

Советүүдтэ хүдэлмэрие найжаруулхын, Советүүдтэ олон шэнэ хүнүүдэс оруулхын, тингэжэ хэдэ миллион шэнэ ажалшадыс гүрэнөө хүтэлбэрлэхэ һургуулида һургахын тулада Советүүдтэ депутатуудай гурбанһын нэгэнһээ өсөөн бөмдөһнүлгата бүхэндэ шэнэлэн нэлбэбэл хайн байха.

Хүтэлбэрлхыс зургаануудта бэлгн шадбаритай хүнүүдэс урданайһаа олоор хабаадуулхын тулада, мүн тэрэнэлэн гүрэнэй хүтэлбэрлхыс зарим хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө эрхэ засагаа хэтэрүүлэхэ ябадал гархаа аргагүй болгохын тулада **хүтэлбэрлхыс зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэс саг үргэлжэ шэнэлэн нэлбэбэжэ байха** шухала гэжэ парти тоолоно. Нигтэ-союзна, республиканска болон нотагай зургаануудай хүтэлбэрлхын хүдэлмэрилэгшэдэс тушаалданы тал-халаряагүй гурбан болзорһоо үлүү бэшэ саг соо ехэнхидхэ һунгаха гэһн гүрим тогтообол дээрэтэхэ байна. Ямар нэгэн хүдэлмэрилэгшын бэлгитэй байжа, бүгдэлэн һанамжаар, хүтэлбэрлхыс зургаанда саашаадаһыс байлһын таараха байһан нимэ ганса нэгэн ушартад тинмэ хүнине дахин һунгажа болохо. Иймэ ушарнуудта кандидатай түлөө эрх олонхын бэшэ, харин бүхы хүнүүдэй дүрбэнэй гурбанһаа үөөн бэшэ хүнүүдэйг дуугаа үгөө наань, бодото дээрэ һунгадан таа тоолодохо.

— амаралтын гэрнүүдтэ, пансионатуудта, гурварай базануудта байһанай, спортивна тухарнуудыс ашгалаһанай түлөө түлбэрин удаа дараа доошлуулаха, зарим ушарта минтэ болохо;

— тэдхэмжэ, хүнгээлэтэ, стипендинүүдээр хүноо улам ехээр хангаха (эрэ нүхэргүй болон үхибүүтэй эхэнүүдтэ тэдхэмжэ, студентнэртэ стипендинүүдэс үгэлгэ);

— предпрития, эмхи зургаануудта, ажалдаа бай колхозингуудта нигнтын эдээ хоолыс (обедууд) бага минтэ болохо.

Тинмэ болохоолоороо, хүнэй улам ургажа байдал хэрэгсэлэй ба соёлой хэрэглэмжыс үнхөө гүйсэд дүүрэнээр, али бүхы талаһаань хангай үлгэр жэшээ Совет гүрэн бүхы хэдхэйн үмэнэ руулаха байна. Манай ороной үйлдэбэрлгын хүснээр түргэнөөр хүгжэнбэ, ажалдай бүтээсэ хэрэгнөөр дээшлэнбэ, совет арадай зохёохы эршэһн нийн хэр үргэнөөр бадарнаб, эгээл энэһнхэһн дьдан, совет хүнүүдэй аяна байдал түргэнөөр жаруулагдаха юм.

Хараалагданан энэ программа энхэ амгаландалда амжалттайгаар дүүргэгдэхэ. Уласхоорон байдалдай түгшүрл, мүн энэһнээ уламжалал хамгаалха хэрэгтэ мүнгэ зөөри гаргалгыс зайлсгүй ехэ болгохо ябадал арадай аяна байдал найжаруулаха түсэбэс бодото дээрэнэ бөөлүүлэхэ хэрэгшэ татажа болохо байна. Уласхоорондын харилһан тэснэй батаар гүримшуулаха, сэрэгтэй хэрэгжэд гаргалһаа гаргыһыс хороолго, илангаа хүнүүдэй хоорондо тусхай хэлсээ хэһнэй үндэһөөр ээбэсгые бүгдэлэнитээрэ, гүйсэд дүүрэнээр хурябадал ажалшадай аяна байдал найжаруулхыс нилээд үлүүлэн дүүргэхэ арга олгохо бэлэй.

Совет арадай аяна байдал найжаруулаха ехэ түсэбэс дүүргэхэ гэснэ бүхэдэлхэйн-түүхэйн хашанартай байха. Партинын эршэтэй шааръябастай шударгыгаар ажаллахыс совет ари уралаа. Коммунистическэ общество байгууларгэтэ, ард зоний аяна байдал найжаруулаха дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалһан бүхэн өөри уялга дүүргэхэ ёһотой.

Социалистическэ революцияһа мүнэлэн гараһан пролетариадай диктатура СССР-тэ социализм илалта хангаад, бүхэдэлхэйн-түүхэтэ үүргэ дүүргэ. Гэхэтэй хамта, социализм байгуулаха үедэ энэ диктатура өөрөө хубилаа. Мүлжэгһн ангинуудай усадхадан ушарһаа тэдэнэй эсэргүүсэлтыс дараха үүргэһн үгы болон наһалан байна. Социалис гүрэнэй гол үүргнүүд — ажахын-эмхидхэлэй ба культурно-хүмүүжүүлгын үүргнүүд бүхы хэмжээгээр саашаада

в) СССР-эй арадуудай социалист ёной соёл культуры саашалань бүхы талаарнь хүгжөөн халбаруул:

(Үргэлжлэлын 4-дэхи нюурта)

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Программа

(Үргэлжэлэ. Эхинийн 3-дахь нүүртэ)

ха. Үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулга, коммунизмын үзэл сурталтай шэнэ илалтанууд СССР-эй арадуудай удхаараа социалис, түхэл маягаараа национална соёл культурыне улам баяжуулна. Нацанууд болон арад үндэнхэй суртал бодолой нэгдэл улам батажана, соёл культурань бүри дүтэ болоно. Социалистическэ нацануудай хүгжээн түүхэтэ дүршлөө харахада, үндэнхэй яһанай түхэл маягууд нэгдэл заандаа үлгэрлэггүй, харин ажабайдалай шэнэ эрхэ байдалдаа зүршлэһэн, хуушарһан бүхы юмэнүүдхээ сүлөөржэ, хубилал найжардаг, өөһөд хоорондоо бүри дүтэ болодог байна. Совет нацануудтаа бултандаа хабатай интернационална соёл культура хүгжэн халбарна. Наца бүхэнэй соёл культурын баялиг интернационална шэнжэтэй боложо байгаа зохиолуудаар улам баяжана.

СССР-эй арадуудай соёл культурын социалис удхыс хүгжөөх гэжэ аймагтар ехэ удха шанартай гэжэ тоолоод, парти болбол тэдэнэй саашадаа бэе бээе баяжуулан хүгжээ, улам ойро дүтэ болохо, интернационална үндэнхэй хууриен бэхжүүлхэ, тингэжэл коммунистическэ обществын эрээдүйн нэгэн нийтэ соёл культура байгуулха хэрэгтэ тулалха юм. Арад бүхэнэй найн хайхан уг заншалыне дэмжэн, тэдэни бэхы совет зоной туйлалта болгон, бүхы нацануудта хамаатай болонон, коммунизм байгуулагдахад революционн шэнэ уг заншалыс парти бүхы талаарнь хүгжөөн халбаруулаха.

г) СССР-эй арадуудай үндэнхэй хэлыс саашадаахыс улам хүгжөөх, СССР-эй эрхэтэн бүхэнэй ямаршыс хэлэн дээрэ хөөрөлдөх, хүүгдэл хүмүүжүүлхэ, хургаа дүүрэн сүлөө хангах. Ямар нэгэн хэлэндэ үлүү ехэ эрхэ хүндэ үзүүлдхэ, харин нүгөө хэлэнүүдхыс хизаарлаха гү, али ямар нэгэн хэлэ хэрэглэхэ гэжэ хашаха ябадал огто гаргахгүй. Арадуудай аха

дүүгэй хани барисаанай, этигэл найдабарин оршон байдалда үндэнхэй хэлэнүүд алли тэгшээр, бэе бээе баяжуулан хүгжээн.

Мүнөө үедэ үндэнхэй хэлэнтээ хамта ород хэлэ найн дураараа шуудалжа байһан ушар ехэ удха шанартай. Юуб гэхэдэ, наца болон арад үндэнхэй бүхэндэ бусад бүхы СССР-эй арадуудай, бүхы дэлхэйн соёл культурын туйлалтануудыс шуудалан абаха, дүй дүршлөө халан абалсаха хэрэгтэнь тулална бшуу. Ород хэлэн үндэнхэй СССР-эй бүхы арадуудай национална талаараа харилсаха, хани холбоо байгуулха нийтэ хэлэн болохо.

д) үндэнхэй яһанай хоорондын харилсаа хүгжөөлгын талаар интернационализмын гол ёһыс саашадаа эрид шууд бэлүүлхэ; социализмын туйлалтан тон шухала амжалтануудай нэгэн болохо арадуудай хани барисаа улам бэхжүүлхэ; национализмын ба шовинизмын элдэб үлгэрлэлүүдтэ эсэргүү тэмсэл, гэсэл өөрингөө үндэнхэй яһанай тала хараха, үндэнхэй яһаа үлэмжэ дээрүүтэ тоолохо гэһэн эрмэлзэлгэдэ эсэргүү тэмсэл, үнгэрһэн сагай барга байдалыс магтаха, арадуудай түүхэдэ би байһан социальна зүрилдөөнүүдэ балартуулаха гэһэн эрмэлзэлгэдэ эсэргүү, барга зан, заншалнуудта эсэргүү эбсэжгүй тэмсэл ябуулха. Үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулгын үедэ нацанууд хоорондоо мэргэжлэдэ саг үргэлжэ абалсажа байһан шухала. Советскэ республикануудтахи элдэб үндэнхэй яһанай хүдэлмэрилгшэдыс хүмүүжүүлхэдэ хүдэлгэхэдэ, үндэнхэй яһанай талаар тусгаарлаха ябадал гаргажа яашыс болохогүй. Национализмын элдэб үлгэрлэлүүдэ удхалга СССР-эй бүхы нацануудай, арад үндэнхэй аша туһада хариулана. Советскэ республика бүхэн СССР-эй аха дүү социалистическэ нацануудай агуу ехэ бүлэ соо саашадаа хүгжэн халбаржа, батажан мандажа шадаха байна.

заншалыс буруушаан, хуушан сагай хара бээе харһан хазайгай үзэл ба абари заншалнуудай орондо коммунист ёһо заншал—бүхы ажалша хүн түрэлтэнэй эрилтэ, эрмэлзэл ба хүсэл бодолыс элэрхэйлһэн үгээ үнэн зүб, найн хайхан ёһо заншал дэлгэрүүлнэ. Мүлжэгшэдэй ээрхэжэ байха үедэ абаха танаггүй болгодожо гү, али эшгүүриггүйгөөр доромжологдожо байһан ёһо заншалай, үнэн зүб ябадалай нормонуудыс коммунизм тус тус хүнүүдэй хоорондын, мүн арадуудайхыс хоорондын харилсаануудай, эбдэршгүй бата дүрим болгонхой. Коммунист ёһо заншал хэдэн мянган жэлэй туршада арад түмэнэй социальна дарлалтатай ба хамуу хабхай ёһо заншалтай хэһэн тэмсэлээр би болгодогон, бүхы хүн түрэлтэнэй гол ёһо заншалай нормонуудыс бээдэ шэнжээдэг. Обществын ёһо заншалай хүгжэлтэдэ хүдэлмэришэн ангийн революционн ёһо заншал онсо шухала удха шанартай юм. Коммунист ёһо заншал социализм, коммунизм байгуулгын үедэ шэнэ гурим, дүримүүдээр, шэнэ удхаар баяжуулагдаха.

Коммунизм байгуулагдахын ёһо заншалай хуули нимэ ёһо гуримуудтай байха гэжэ парти тоолоно:

- коммунизмын хэрэгтэ үнэн, социалис Эхэ орондоо, социализмын орондуудта дуратай байха;
- обществын аша туһада үнэн сэхээр ажаллаха; ажал хэдэггүй хүн ама хоһон хууа;
- олонитын баялигыс сахиа, арьбадхаха тухайда хүн бүхэн оролдохо;
- олонитын үмэнэ дүүргэхэ уялгаа бүрин мэдэрхэ, нийтын хэрэгтэ хазайгаар хандаг ябадалда тэсэхгүй байха;
- коллективизм бэлүүлхэ, хани ёһоор харилсан тулалсаха; хүн бүхэн бултанайгаа түлөө, бултада нэгэнэйгээ түлөө гэһэн ёһо баримталха;
- хүндэ энэрхыс сэдхэлтэйгээр хандаха, хүнүүд бэе бээе хүндэлэхэ: хүн хүндөө хани, нүхэр аха дүү байха;

- үнэн, сэхэ ябадалтай, зан заншалайгаа талаар сээр, олонитын хэрэгтэ, өөрингөө ажабайдалда простой, даруу зантай байха;

- гэр бүлэ дотор бэе бээе хүндэлхэ, үхибүүдэ хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдохо;

- зүб бэшэ ябадалда, ажал хэдэггүй, үнэн сэхэ бэшэ, тушаал зэргын хойноһоо шунадаг, хомхой хобдог ябадалда эбсэжгүйгээр хандаг байха;

- СССР-эй бүхы арадуудай хани барисаан, аха дүүгэй харилсаан, үндэнхэй яһанай ба расова зүрилдөөндэ тэсэхгүй байха;

- коммунизмын, эб найрамдалай болон арадуудай эрхэ сүлөөлэй дайсадтай эбсэжгүй байха;

- бүхы орондуудай ажалшадтай, бүхы арадуудтай аха дүүгэй хани харилсаатай байха.

г) Пролетарка интернационализмын, социалистическэ патриотизмын хүгжэлтэ. Совет хүнүүдэс пролетарка интернационализмын үзэл бодолтойгоор эсэһэ сусаагүй хүмүүжүүлхэ, ажалшадтай уласхоорондын ханалаа нэгдэлгэе бэхжүүлхэ хэрэгтэ парти болохоор туһа хүргэн дэмжэдэг байха. Совет арадай Эсгэ орондоо дурлалгыс улам ехээр хүгжөөхэдэ, социализмын дэлхэйн системын байгуулагдахтай хамта, социалистическэ обществын эрхэтэдэй патриотизмын Эхэ орондоо, социалис орондуудай бүхы хани хүндэлдэ бээе үгэнги, үнэн байлгаар бэлүүлгэдэ хэрэгтэй гэжэ парти тоолоно. Социалистическэ патриотизм ба социалистическэ интернационализм бүхы орондуудай хүдэлмэришэн ангитай, ажалшадтай таһаршагүй пролетарка хани харилсаа байгуулха ябадал хараална.

Парти хадаа буржуазна национализм, расизм ба космополитизмын хархис үзэл бодолдо хойшоодоошэ эрид шууд эсэргүүсэн тэмсэхэ байха.

д) Хүнийс бүхы талаарнь, тэгшэ бэрхээр хүмүүжүүлхэ. Коммунизмда оронхо үедэ ухаан бодолоор байн, найн хайхан ёһо заншалай, шиираг шамбай эгэртэй түгэс хүгжэһэн, шэнэ хүнийс хүмүүжүүлхэ арга бүри ехэ болоно.

Хүний али тадаараа хүгжээхэ эрхэ байдал социальна түүхэтэ туйлалтануудай ашаар—мүлжэлгэһөө, ажалгүйдэлгэһөө, үгэрлэ ядарлаһаа, эрэ эмын, уг гарбалай, үндэнхэй яһанай, расын илгаагаар газаршалаа ябадалаа сүлөөлгэдэһэн ашаар хангагдаа. Обществын гэшүүн бүхэн зохиохы ажал хээс, хургуулидаа хураха адли тэгшэ арга боломжотой. Хүнүүдэй нийтын ба гэр бүлын байдалай талаар бэе бээһэ дулдыха ябадал, тэгшэ бэшэ харилсаанууд усадхагдаа. Эрхэтэн бүхэнэй нэрэ хүндыс общество хамгаална. Хүн бүхэн обществынгоо аша туйһе хараадаа абжа, хээх ажал ба мэргэжлээ тэгшээр ба хүнийс дураар хунгаха эрхэтэй байха. Эдлэл хэрэгсэл үйлдэбэрлэхэдэ гаргагдаха сагай хороогодохотой хамта үйлдэбэр, эрдэм, техникэ, литература болон искусствын талаар хүнүүдэй арга шадабар, оюун бэлигыс хүгжөөх арга боломжонууд ургаха. Хүнүүдэй сүлөө сагынь олонитын ажал-ябуулгада, культурана харил-

саанда, ухаан бодолой ба бээ махабадай хүгжэе научно-техническэ ба уран хайханы зохиохыс улам ехээр зориулагдаха. Физкультура ба спортуудэй үдэр бүрин ажаһуудалай таһаршагүй болохо.

е) Хүнүүдэй ухаан бодолдо, ажал-ябуулгадай хан капиталлизмын үлгэрлэлүүдэ усадхаха. Бурна үзэл бодолой ба ёһо заншалай үлгэрлэлүүдэсын бодолой үлгэрлэлүүдтэй, мухар нүзэг ба нэгжэтэй тэмсэлэс коммунист хүмүүжүүлгын ашагай хуби мүн гэжэ парти тоолоно.

Хуушан сагай үлгэрлэлүүдтэй, хара амаа хуушан ажалтай үлгэрлэлүүдтэй тэмсэхэ хэрэгтэ оло тэдэнэй панал бодолой нүлөөн, шүүмжэлэлгэ өөрыгөө шүүмжэлгын хүгжэлтэ ехэ үүргэ дүгэ Олонитэдэ харша ябадалнуудыс нүхэрэй ёһооруушаалга байн байн буржуазна үзэл бодол заншал ба ёһо гуримыс усадхаха гол арга юм. Олонитын, хүн бүхэнэй ажабайдалдахы, обществын үмэнхи уялгаа дүүргэхэ хэрэгтэй хайхан жэшээнүүд туйлай ехэ удха шанартай байна.

Парти болбол хүнүүдэс шэнжэлхыс ухаанай, риалис үзэл сурталтайгаар хүмүүжүүлгын тус эгэтэнэй мэдэрэлэс доромжолонгүйгөөр шалтгаангай бишээрлэе усадхын тула суртал заншалаар нүлөөлхэ онол аргуудыс хэрэглэнэ. Сгэлжэ үргэн далайсатай научно-атеистическэ ганда ябуулха шухала, урдандаа байгаалин хүс социальна дарлалтаһаа айдаг, байгаалидахы, отын байдалдахы үлгэрлэлүүдэй бодото шалтага мэдэхгүй байһан дээрлээ уламжалан шажад тэгэз болоһоной буруу, худал хуурмагыс ойлг зорилгоор тэсэмгэй хүдэлмэри ябуулха шухала хэ зуураа юртэмсын байдалыс улам улам хүшнэжэлжэ, байгаалис хүнүүдэй мэдэлдэ ябадалыс үргэдхэн, юрэ бусын хүснүүд тухай най дэмы хоһон номнолыс элшэлдэг мүнөө үедэм ухаанай туйлалтануудта түншлэхэ хэрэгтэй.

ж) Буржуазна үзэл бодолой буруу элшэ Ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэн амгалан ёһоор зэргэ оршон байха ябадал үзэллэй тэмсэлэс хуурауулаха гэһэн удхатай бэшэ. Капитализмын арадаа харша, хархис удха шүүн капитализм байгуулалта магтаха гэһэн элшэлдэлүүдэс Коммунистическэ парти саашаа элшлэхэ байха.

Наһаа бараһан капиталистическэ системэдэ доо социализм, коммунизмын үлэмжэ найн бай парти саг үргэлжэ ойгуулан номхоно.

Буржуазна хархис үзэл бодолдо эсэргүү шалт партинай коммунизмын шэнжэлхыс ухаанай бодолыс мандуулна. Хүдэлмэришэн ангийн ажалшадтай үндэнхэй ашаг туйһе элэрхэйлһэн, элтал бодолынь бүгдэ нийтын зол жаргалтай түлэсэхэ, ажаллаха, ажаһууа ябадалда тэдэни на. Коммунист суртал бодол — хүндэ тон энэр хандадаг суртал бодол мүн. Энэ суртал бодолдэй хоорондо, арадуудай хоорондо үнэхөөр ёһоной харилсаануудыс баталдаха, хүн туршгүйдхэлтэ дайнуудай аюулаһа гарган сүлөөлхэ хэй дээрэ бүгдэ нийтын эб найрамдал, бүхы түтэ сүлөө, баярта байдал тогтоохо гэһэн зорил юм.

Гэгээрэл ба хүмүүжүүлгын талаар бэлүүлг гол зорилгонууд нимэ байха:

а) Бүгдэ нийтын уялгада дунда хуралсал байха.

Ойрын арбан жэлэй туршада хургуулинын бүхы үхибүүдэс уялгада юрэнхыс дунда, политическэ II жэлэй хургуулантай болгохо ба арада хыда хүдэлмэрилдэг аал, хүсэл хургуулигүй, шуулыс 8 классаа доошо бэшэ хургуулнтай абадал туйлаха; удаадахи арбан жэлэй турш хүн бүхэнэй хүсэл дунда хургуулантай болохо хангаха. Юрэнхы ба политехническэ хураа мэргэжэлтэй болгохо хургаха хэрэгтэ хураа шадаха хаба соохи олонитын ашаг туһатай ажалхожо хүгжөөх, нийтэ хуралсалтай бүхы хургуулинуудтай, тэр тоодо хүдэлмэришөө найгүй дунда хургуулнтай болохо үдэһын хургуудай тоо нилээд олошоруулаха ябадалаар бүгдэтын уялгада дунда хуралсал хангадана.

Дунда хуралсал хадаа эрдэм ухаанай эхнэһе һайса мэдэжэ абаха, коммунист үзэл суртал ёһыс шудалха, эрдэм болон техникын улам үржэжэ байгаа хэмжэнтэй зохицуулан, обществ рэглемжыс, хурагшадтай арга шадабар ба хүмэлээлыс хараада абжа, ажалтай болон политическэ бэлдэхэл хангаха, мүн ургажэ байгаа энхэ үетэниё ёһо заншалай, уран хайханай, хабадай талаар хүмүүжүүлхэ ябадал хангаха.

(Түгэхэлэнь хожом гараха)

лаар колхоз, совхоз бүхэндэ ехэһэн хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй. Хүдөө ажахыс эрхилгэдэ нүлөөлжэ байһан газар таряалан дээрэ ногоо тариад гуриймё ёһо тэдэгээр хэрэглэжэ байһаниё болуулха, энэ хэрэгтэ эрдэмтэд, мэргэжлэтэ хань тон шухала байна. Тарилгын талмайн хураарилгада алдуу, хазгайралта гаргахагуйн тула колхоз, совхозуудай ажал-ябуулгыс хинаха, тоо бүрдхэхэ гурим зохиохо хэрэгтэй.

Туршалгын-жэшээтэ совхоз, колхозууд хүдөө ажахыс дэбжээхэ хэрэгтэ ехэ үүргэтэй байха болоно. Тэдэнэй жэшээгээр хүтэлбэрлхыс кадрнуудыс, мүн үргэн олонитэй колхознигуудыс, совхозуудай хүдэлмэришэлыс хургаха хэрэгтэй. Мүнөө эрхим колхоз, совхозуудай, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлыс дэлгэрүүлхэ гэжэ нмагтал шухала удхашанартай юм. Энэнь

Колхоз, совхоз бүхэн хургуулинын зүүн гектар ладаһан 75 центнер миде ажахын элдүүрин 100 гектар газарта 16 мяха абадаг байхаар тарилгын тодорхой түсэл хуу гэжэ колхоз, совхоз Н. С. Хрушев, урялаа

Редактор Ц. Ц. Цыб

V. Суртал бодол, хүмүүжүүлгэ, гэгээрэл, эрдэм ухаан ба соёл культурын талаар партиин зорилгонууд

Советскэ общество олонитыс социалис ёһоор хүмүүжүүлхэ, социализмын эдэхитэй байгуулагшадыс би болгохо хэрэгтэ ехэ амжалтануудыс туйлаа. Тээд обществын урагшаа дабшалгада наад хэдэг капитализмын үлгэрлэлүүд социалис байгуулалтын илаһанай хүдэлмэрыс хүнүүдэй ухаан бодолдо, абари заншасыс үлгэрлэг байна.

Коммунизмын илалта туйлахын түлөө тэмсэлдэ соёл сурталтай хүдэлмэри бүри хүсэтэй эрхэ нүхээһын боложо байна. Обществын гэшүүдэй коммунист ушар ёһо мэдэһын дээрүү байха тутам коммунизмын материально-техническэ үндэнхэй хуури байгуулха хэрэгтэ, ажалай коммунист түхэл маягуудыс, хүнүүдэй хоорондохы шэнэ харилсаануудыс хүгжөөх хэрэгтэ тэдэнэй зохион байгуулхыс эдэхитэй бүри хүсэдөөр ба үргэнээр дэлгэрхэ, тиймэ болохоолоор, коммунизм байгуулгын зорилгонууд бүри хурдан түргэнөөр ба амжалтатайгаар шиндэгдэхэ байна.

Бүхы ажалшадыс дээрэ зэргын найн хайхан үзэл бодолтой ба коммунизмын хэрэгтэ үнэн байхаар, ажалда ба нийтын ажахыда коммунист ёһоор хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ, буржуазна үзэл бодолой ба заншалтай үлгэрлэлүүдэс гүйсэдөөр усадхаха, хүнийс али бүхы талаарнь, тэгшэ бэрхээр болбосоруулан ургуулха, ухаан сэдхэхэй культурын бодото баялигуудыс байгуулха гэжэ соёл сурталтай хүдэлмэридхыс мүнөө үеын гол зорилго мүн гэжэ парти тоолоно. Ургажэ байгаа залуу үетэниёс хүмүүжүүлгэдэ, парти онсо анхарал хандуулна.

1. Коммунист мэдэрэлэе хүмүүжүүлгын талаар

а) Шэнжэлхыс ухаанай үзэл суртал бүриүүлхэ. Социализмын, коммунистическэ общество байгуулгын эрхэ байдалда, эмхи гуримгүй экономическа хүгжэлтын орондо ушар ёһоо мэдэнгээр үйлдэбэри болон нийтын бүхы ажабайдалдаа эмхидхэдэг болоод байхадань, теорин үдэр бүри бодото дээрэ бэлүүлгэдэжэ байхада, советскэ обществын бүхы ажалшадта философско, экономическа ба социально-политическэ хараа бодолнуудай бүхэл, түгэс системэ болоһон марксизм-ленинизмын үндэнхэй хуури дээрэ баримталһан шэнжэлхыс ухаанай үзэл суртал бүриүүлхэ гэжэ тон шухала удха шанартай хэрэг болоно. Парти бүхы арад зонийс научна коммунизмын үндэнхөөр хүмүүжүүлхэ зорилго табина, тинхэдээ ажалшадта дэлхэйн хүгжэлтын ябаса ба аласай араа бодолыс гүнзэгтгөөр ойлгуулха орон доторой ба уласхоорондын байдалыс зүбөөр ойлгодог болгохо, тэдэнэй ажабайдалаа коммунист ёһоор үнэн сэдхэллээ байгуулха ябадал туйлаха гэжэ оролоно. Хүн бүхэнэй абари зандахы коллектив бүхэнэй, эмхи бүхэнэй ажал-ябуулгадахи коммунист хараа бодолнууд коммунист ёһоной хэрэгүүдтэй нягта холбоотой байха хэрэгтэй.

Ажабайдалаар табигданан шэнэ зорилгонуудыс теоретическэ талаарнь тодорхойлон шэнжэлхэ, бодото дээрэн саг дары шиндхэхэ гэжэ коммунизм тээшэ обществын амжалтатайгаар дабшаха шухала эрхэ нүхээсэл болоно. Теори хадаа хойшоодошэ бодото хэрэгтэй замыс зааха үгэхэ, коммунизм амжалтатайгаар байгуулха хэрэгтэ ушардаг наад хээх ябадал ба бэрхэшээлнүүдэс элэрүүлхэ ба зайсуулхад туһалха ёһотой. Советскэ обществын ажабайдалдахы шэнэ үлгэрлэлүүдэс, мүн дэлхэйн революционн хүдэлмэришэнэй ба сүлөөрэлгын хүдэлмэри дүй дүршэлыс шэнжэлэн үзэһэн, согонһоной үндэнхөөр, марксистско-ленинскэ теорие саашадан хүгжөөх, теорие коммунист байгуулалтын бодото хэрэгүүдтэй шадамараар зохицуулан холбохо хэрэгтэ парти «өөрингөө шухалын шухала уялгада тоолоно.

б) Ажалда хурган хүмүүжүүлхэ. Обществын бүхы гэшүүдэс ажалда коммунист ёһоор хандадаг болгон болбосоруулха хэрэгтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэрин гол зүйл мүн гэжэ парти тоолоно. Обществын аша туһада ажаллаха гэжэ хүн бүхэнэй нангин уялга мүн. Обществын туһада хэгдэгдэ ямаршыс ажал, бар хүснэйишэ, ухаан бодолышэ ажал хүндэтэй, магтаалтай. Ажалай эрхим жэшээ дээрэ, нийтын ажахыс найнаар эрхилһэн эрхим жэшээ дээрэ бүхы ажалшадыс хүмүүжүүлхэ шухала.

Хүнүүдэй ажабайдалда, хүгжэлтэдэ хэрэгтэй юмэн булгадаа ажаллаар бүтээгдэдэг юм. Тиймэнхэ хүн бүхэн тэрэнэй ажабайдалда, ажал-ябуулгада, обществын ажана байдалда шухала хэрэгсэлүүдэс бүтээгдэхэ хабаадалсаха ёһотой. Обществын ямар нэгэн баялигуудта хүртээсэдэг аад, ажалда хабаадаггүй хүн хубалза болохо гэжэ, тиймэ хүн бусадтай хүзүүн дээрэ ажаһуудаг.

Коммунистическэ обществодо хүн ажал хэнгүй байха ёһотой. Иймэ ушарыс тэрэнэй ухаан мэдэрэлэе, олонитын панал бодолыс тохобдуулахагүй. Өөрингөө шадал зэргээр ажал хээх ябадал дадал болохо, обществын бүхы гэшүүдэй ажабайдалынь гол эрилтэ болохо.

в) Коммунист ёһо заншал баталдаха. Коммунизмда оролгын үедэ обществын ажабайдалдахы ёһо заншалай дүүргэдэг үүргэнь бүри ехэ болоно, ёһо заншалай нүлөөн улам үргэдхэгдэнэ, тинхэтэйнь хамта хүнүүдэй хоорондохы харилсаа засаг зургаанай талаһаа тааруулха ябадалай удха шанар бага болоһоно. Коммунист байдалтай гол ёһо гуримуудыс бэхжүүлхэ ба хүгжөөх талаар эрхэтэдэй өөһэдэнь мэдэрэн сахидга журамтай бүхы түхэл маягуудыс парти дэмжэн хайшааха байха.

Коммунистууд болбол мүлжэгшэдэй ангийн зан

Хүдөө ажахын асуудалнуудаар зүблөөн болоо

КПСС-эй ЦК-гэй Президиум ноябрийн 2-то, Кремльдахы съезднүүдэй ордон соо хүдөө ажахын асуудалнуудаар зүблөө зарлаба. КПСС-эй XXII съездын делегадууд—республикануудай, хизаарнуудай, областнуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрлэгшэд, партинын дүтөөгэй райкомуудай хүдэлмэрилгшэд, совхозуудай директорууд, колхозуудай түрүүлэгшээр, агрономууд, зоотехникиүүд, эрдэмтэд, хүдөө ажахыда шэнэ юмэ үсхэгшэд, мүн КПСС-эй ЦК-гэй аппаратай, түсбэлгэрин болон хүдөө ажахын органуудай, түбэй газетэ, журналуудай редакцинуудай хүдэлмэрилгшэд зүблөөндэ хабаадалсаа.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушев, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, Ш. Р. Рашидов, К. Т. Мазуров, В. П. Мжавнадзе, В. В. Щербинский гэгшэдэс сугларалтад халуунаар угтаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдхэн секретарь, СССР-эй Министруудай Советэй Түрүүлэгшэ Никита Сергеевич Хрушев сугларалтад үмэнэ хэлэһэн үгээс хүдөө ажахын шухала асуудалнуудта зориулаа. Центральна Комитетэй тоосоон дотор, Программын проект тухай элмдхэл болон съездын резолюци соо хүдөө ажахын талаар гол зорилгонууд табигдаа гэжэ нүхэр Хрушев тэмдэглээ. Съезд хүдөө ажахын хүгжэлтын арга боломжонуудыс хараалһан, ойрын жэлнүүдтэ манай ороной туйлаха үйлдэбэрлин хэмжээ тодорхойлоһон байна.

Съездын нүүлээр уданшэеу партинын Центральна Комитет, правительство хүдөө ажахын хүдэлмэрилгшэдэй зүблөөнүүдэс зононуудта үнгэртэхэ юм гэжэ нүхэр Хрушев мэдээснэ. Эдэ зүблөөнүүд дээрэ орононмай олон ондоо зонодо ородог колхоз, совхозуудай зорилгонууд хайса харагдаха, орооһо, мяха, һу болон бусад эдэл хуули зүйлнүүдэс үйлдэбэрлэгшэд эрид дээшлүүлхын тула хаяар бэлүүлгэдэхэ

хэмжээ-ябуулганууд зүбшэн хэлсэгдэхэ байна. 1962 ондо совет араднай хүдөө ажахын талаар партинын XXII съездын хараалһан хэмжээ-ябуулгануудай бодото аша урыс хараха ёһотой юм.

Нэгэһыс үдэр дэмы гээхэ хэрэггүй, гэжэ нүхэр Н. С. Хрушев хэлэнэ, —хүдөө ажахын угаа шухала асуудалнуудыс шиндэхын түлөө үнэхөөрөө бүгдэ арадай тэмсэл съездын нүүлээр тэрэ дары дэлгэрүүлгэдэхэ хэрэгтэй. Тиймэнэ Центральна Комитет энэ зүблөө зарлажа, хэдэн олон асуудалнуудыс табиша шухала гэжэ тоолоно. Эдэ асуудалнуудыс шиндхэгдэхэ мүнөө колхоз, совхозуудай, партийна болон советскэ организацинуудай хүсэ оролдоһон зориулагдаха ёһотой байна.

Орооһо болон мал ажаллаа абадаг эдэл хоолой зүйлнүүдэс хээр үйлдэбэрлэхэ зорилгоор тарилгын талмайн хураарилгыс хубилгаха, газарыс зүбөөр ашаглаха асуудал хадаа эгзэн түрүүшын ээлжээнэй, шухала асуудал болоно гэжэ нүхэр Хрушев хэлээ. Энэ та-

лаар колхоз, совхоз бүхэндэ ехэһэн хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй. Хүдөө ажахыс эрхилгэдэ нүлөөлжэ байһан газар таряалан дээрэ ногоо тариад гуриймё ёһо тэдэгээр хэрэглэжэ байһаниё болуулха, энэ хэрэгтэ эрдэмтэд, мэргэжлэтэ хань тон шухала байна. Тарилгын талмайн хураарилгада алдуу, хазгайралта гаргахагуйн тула колхоз, совхозуудай ажал-ябуулгыс хинаха, тоо бүрдхэхэ гурим зохиохо хэрэгтэй.

кукурузын талаар—нүхэ таловай, Мануковский, сичниковэй, Сапуновой, гудовагай хургуули; талаар—нүхэд Кавунай, ловченкын дүй дүршлэрай свёклын талаар—Светличнын хургуули; ошонһон аргаар хааха тэ Заботиной гэр бүл хургуули болоно. Ажалруу арга методүүдтэ олон хуу хүнүүдэс хургад дүй дүршэл ажалдаа рүүлхэдэнь туһалха гэшухала юм.

Совхозуудай директорыс, колхозуудай түрүүлэгшээр, хүдөө ажахын орой хүтэлбэрлэгшэдэ лэн абаха, хүмүүжүүлгалануудта нүхэр Хрушев хараалаа ехээр хандуудаг.